

Müslüman lisesi açıldı

danıştayında ilk tanımlayan ve uygulayan ülke oldu ve bu konudaki kararlılığını dirençle korudu.

Aslında okul bağlamında düşünüldüğünde son derece ilginç bir konumu var Fransa'nın. Sokaklarda dolaşanlar bazı okulların kapısında 'laik lise' diye yazdığını görür. Çünkü, ülkede bulunan 9 bin özel okulun büyük bir bölümü Katolik'tir. Fakat bunlar özel finansmanla faaliyet göstermez. Bütçelerinin yüzde 80'ini devlet karşılar. Ayrıca öğrenci nüfusunun yüzde 20'si özel ve tamamen dini eğitim veren kurumlarda öğrenim görür. Katolik, Protestan ve Yahudi temelli okulların oluşturduğu bütün hatırlanınca 'laik lise' başlı başına bir ayırım meydana getirir.

Ne var ki, din temelli okul 'ayrı' bir kategori oluşturmaz. Bu okullarda da çekirdek müfredat diğer okullarla aynıdır. Öğretmenlerin uygulamaları ve niteliği, hassasiyeti ve ciddiyeti bir hayli meşhur milli eğitim müfettişleri aracılığıyla dikkatle izlenip gözlemlenir. Dinsel dersler sadece seçmeli ders olarak açılır. Dini uygulamalar ihtiyardır. Ayrıca vicdan ve düşünce özgürlüğü üstünde hiçbir baskının olmaması belki de en temel kuraldır. Ancak beş yıl boyunca bu kuralları yerine getiren özel okullar devletten yardım alma hakkını kazanır.

Şimdi bütün bu tartışmalar Fransa'da yeniden

alevleniyor. Çünkü, Lille'de bir İslam (Müslüman) lisesi açıldı (New York Times, 9 Eylül 2003).

Bugüne dek okula giderken, bizde olduğu gibi türbanını çıkarmak zorunda kalan kız öğrenciler hem türbanları hem de çarşaflarıyla okula gidip gelmeye başladı. Kadın hocalar da başlarını örtüyor ve İslami kurallara göre giyiniyor. Bu iş yeni değil. Çünkü, okulun kurucusu olan cami ilk kez 1994 yılında türbanını çıkarmadığı için devlet okullarından uzaklaştırılan 19 kız öğrenciyi eğiterek işe başlamış.

Şimdi, bu okul da diğer din temelli okulların uyguladığı kuralları uyguluyor. Laik ve ulusal eğitim ilkeleri ve müfredatı tam ve kesin olarak geçerli. İslam tarihi, Arapça gibi dersler sadece seçmeli olarak sunulacak. Kuran öğretimi haftada bir saat. Kız öğrenciler için beden eğitimi erkeklerle sadece bir kadın öğretmen denetiminde ortak yapılacaktır. Bütün öğrencilerin Müslüman olması veya kızların başlarını mutlaka kapaması gibi bir zorunluluk yok. Müdür, okulun bir 'dinsel okul' olmadığını ısrarla söylüyor. Okul, ona göre, Müslüman kültürü ve duyarlılığı için eğitim yapan genel bir ortaöğretim kurumu.

Bakalım nasıl devam edecek, ne olacak ama önemli bir adım ve deneyim olduğu kuşkusuz.

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Fransa bizde de uygulanan laiklik anlayışının kaynağı. Bu laiklik anlayışı 18. yüzyılda ortaya çıkan akılcı düşüncenin ve Aydınlanma dönemi felsefecilerinin tanımladığı bir dünya

anlayışından türedi. Ne var ki, dünya ve bilgiyle mutlak inanç arasındaki ilişkilerin koparılması 16. yüzyıla kadar geri giden bir şey. Fransız Devrimi bütün bu ideolojik yaklaşımların devlet düzeyinde sistemleştirilmesini sağladı.

Fransa bütün siyasal dönüşümlerine rağmen bu anlayışını bugüne dek sürdürdü. Avrupa ülkeleri içinde en fazla Müslüman nüfus barındıran ülkelerden birisi Fransa. Ayrıca büyük bir özgürlükçülük mücadelesi geleneğine sahip. Bu nedenle siyasal İslam'ın da en fazla tartışıldığı ülkelerden birisi olma niteliğini bugüne dek korudu.

Fransa, bütün bu birikimi ve geçmişiyile birlikte türban konusunda da ilginç tartışmaların yaşandığı bir ülke oldu. Örneğin türbanın okullarda kullanılmasına şiddetle karşı çıktı. Türbanın bir siyasal simge olduğu görüşünü daha 1989 yılında kendi